L-EVOLUZZJONI FATT JEW TEORIJA?

Minn
George Ebejer

L-EVOLUZZJONI

Artikli li jiddiskutu l-evoluzzjoni jidhru regolarment f'gazzetti li jiċċirkulaw fostna. Għalliema tal-bijoloġija fl-iskejjel tagħna, waqt il-lezzjonijiet tagħhom isemmu kif il-ħajja bdiet permezz ta' l-evoluzzjoni mingħajr lanqas biss ma jinteressaw lilhom infushom biex jaraw x't'għid il-Kelma ta' Alla, il-Bibbja Mqaddsa, dwar il-ħolqien, u l-istudenti li huma wliedna, jaċċettaw dak it-tagħlim għaliex huma wkoll, forsi qatt ma kellhom l-opportunità li jagħm-lu studju tal-Bibbja Mqaddsa dwar dan is-suġġett. Dan l-istudju huwa attentat biex jiċċara l-prinċipji tad-diskussjoni. Klarifika bħal din, nittama, tista' tgħin lill-Kristjani jistudjaw il-pożizzjonijiet tagħhom infushom, tista' tgħin telimina xi effetti li jinqalgħu sfortunatament dwar il-kontroversja kollha, u tista' tgħin lilna aktar effettivament biex *nagħtu raġuni jew tweġiba* għal dak li nemmnu.

Jien sejjer nindirizza għalina nfusna dawn is-suġġetti li ġejjin:

I. Metodu ġenerali kif wieħed jersaq aktar qrib lejn il-problema xjenza--reliġjon.
II. Attentat biex nifhmu xi nfissru "b'evoluzzjoni" u analisi ta' l-ideat bażiċi li ma jistgħux jiġu mwarrba mill-Kristjan.
III. Pożizzjonijiet diversi meħuda lejn il-ħolqien u l-evoluzzjoni.
IV. Appell biex jiġi evitat trattament mhux Kristjan lejn ħutna.

I. Metodu Ġenerali kif Wieħed Jersaq Aktar Qrib tal-Problema Xjenza--Reliġjon.

Ix-xjenza u l-Iskrittura Mqaddsa, it-tnejn jinvolvu r-rivelazz-joni kreattiva ta' Alla f'relazzjoni għall-bniedem. Billi kollox jiġi mill-Unità oriġinali ta' Alla Nnifsu, il-Kristjani jinsistu li l-ħwejjeġ kollha għandhom fl-aħħarnett ikunu solvuti fi qbil. Jista' jkun hemm konflitti li jidhru imma dawn jidhru biss għaliex dak li aħna nkunu nafu ma jkunx komplut u ma nkunux għadna nistgħu nitt-raċċjaw ħjut imħabbla (hekk jidhru) għal l-unità ta' Dak li Jista' Kollox. Sabiex nilħqu dan l-għarfien aktar sħiħ hu meħtieġ, anzi essenzjali li t-tnejn, il-Kelma ta' Alla u d-dinja Tiegħu jiġu

mifhu-ma sewwa kif suppost. Aħna nistgħu nkunu mmexxija għal kon-klużjonijiet foloz billi naċċettaw teoriji bħala verità soda, billi naqraw ħażin ix-xhieda, billi nkunu ggwidati ħażin permezz ta' preġudizzi umani, jew billi niżbaljaw permezz ta' l-injoranza. Iżda l-Kelma ta' Alla, mifhuma sewwa, u d-dinja ta' Alla, mifhuma sewwa, huma f'armonija waħda. Mhux kif jaħsbu xi wħud, ma hemm **ebda** kontradizzjoni bejn ix-xjenza u l-Bibbja. Kontradizz-jonijiet jeżistu bejn xjenza falza u reliġjon tajba. Jeżistu wkoll bejn xjenza tajba u reliġjon ħażina. Iżda bejn xjenza tajba u reliġjon tajba *ma hemm ebda kontradizzjoni*! Ix-xogħol tagħna huwa li nirsistu għal dan il-ftehim sewwa--'l Alla wieħed jaf li dan huwa ġenwin, għaliex Hu għamlu hekk. Din hija biċċa xogħol li teħtieġ sforz kbir u umiltà kbira.

II. Attentat Biex Nifhmu xi Nfissru "B'Evoluzzjoni" u Analisi ta' l-Ideat Bażiċi li ma Jistgħux Jiġu Mwarrba mill-Kristjan.

Il-kelma *evoluzzjoni* tfisser, bażikament, *tibdil*. Ħadd ma jiċħad li hemm u minn dejjem kien hemm tibdil jew kif isejħulu xi wħud, żvilupp fid-dinja. Pero nixtieq nagħamilha ċara, li tibil fis-sens ta' żvilupp mhuwiex evoluzzjoni! Imma l-interess tal-Kristjan huwa dwar kull teorija xjentifika li tiċħad il-prinċipji bażiċi tal-fidi. Għallanqas żewġ konċetti bażiċi jsawwru l-pożizzjoni Kristja-na lejn l-evoluzzjoni.

L-ewwel prinċipju hu l-Eżistenza ta' Alla bħala l-*Ħallieq u l-Mantenimentatur* ta' dak kollu li jeżisti. Dak kollu li jiċħad il-qawwa totali kreattiva u s-sovranità Tiegħu fuq il-ħolqien għandu jkun irrifjutat. It-tieni, hemm l-integrità u l-***eżattezza*** ta' l-Iskrit-tura, partikularment il-kapitli tal-bidu ta' Ġenesi. Dawn il-kapitli, mifhuma sewwa, u kif għandu jkun, huma miżmuma mingħajr ebda ksur minn dak li jemmen. Madankollu, ikun biss sewwa li tgħid illi reliġjużi wkoll ma qablux fil-fehma tagħhom dwar Ġene-si. Bħala eżempju, ħafna veduti huma miżmuma dwar il-kelma "jum" (yom) f'Ġenesi. Wieħed għandu jkun attent li ma jimponix interpretazzjoni umana tat-test fuq ħutu, imma l-Kristjani jingħaq-du f'li jaffermaw illi r-rivelazzjoni ta' Alla

mogħtija hawn għand-ha tkun miżmuma bħala awtorevoli u eżatta, mingħajr ebda żbalji. Waqt li ħafna argumenti huma magħmula dwar l-insuffiċjenza ta' l-ipotesi evoluzzjonarja, ir-raġuni bażika għal saħansitra li tkun ikkonċernat bil-kwistjoni, hija minħabba t-theddida li din tqiegħed għall-konċett Kristjan.

III. Pożizzjonijiet Diversi Meħuda Lejn il-Ħolqien u l-Evoluzzjoni.

Xi diskussjonijiet ta' din il-kwistjoni jissoktaw bħallikieku hemm biss żewġ veduti possibbli ta' l-affari: jew ċertament ħolqien minn Alla jew evoluzzjoni ateistika. Madankollu, hemm pożi-zzjonijiet oħra possibbli, kif sejrin naraw fil-lista li sejjer nuri.

A. Ħolqien Li Sar B'Ordni.

Din il-veduta tafferma l-ħolqien permezz ta' digriet awtorevoli ta' Alla fil-perjodu mfisser f'Ġenesi kapitlu wieħed. Xi wħud li jipproponu din il-veduta jaraw il-ħolqien istantanju, li sar f'daqqa waħda, waqt li oħrajn jarawh bħala li kien matul sitt ijiem ta' 24 siegħa. Santu Wistin, per eżempju, ħaseb li l-ħolqien kien mitmum f'temp ta' sekonda, imma li Alla firex id-deskrizzjoni f'sitt ijiem biex iservi lill-bniedem li l-qawwiet tiegħu ta' għarfien huma illimitati. Madankollu, oħrajn, li pro-babbilment jikkunsidraw lilhom infsuhom f'din il-pożizzjoni (bl-Ingliż jissejħu "Fiat Creationists"), iħallu aktar wisa'. Dr. J.D. Thomas, fil-ktieb tiegħu "Facts and Faith" (Fatti u Fidi), Vol. 1:157-164, għandu diskussjoni sabiħa dwar il-kwistjoni. F'dan il-ktieb hu jargumenta għal biex wieħed jarmonizza d-dikjarazzjoni solenni skritturali u dawk il-fatti li huma xjentifi-kament imfissra (għalkemm hu jagħti li wieħed jista' jaċċetta l-hekk imsejħa "naive literal view," li tfisser, "il-veduta letterali ta' bniedem sempliċi" li tikkonferma lid-dinja kienet tidher qadima fil-ħolqien).Thomas jiddiskuti x'uħud mit-teoriji u jikkonkludi li wieħed ma jistax, fuq il-bażi ta' evidenza Bib-lika, ikun dogmatiku f'li jinsisti li l-jiem f'Ġenesi wieħed huma letteralment 24 siegħa, perjodi ta' 24 siegħa. (hu jsemmi Geg.

2:4 bħala xhieda "jum" tista' kultant tfisser perjodu itwal). Madankollu hu ma jneħħix il-possibbiltà li huma kienu 24 perjodu. Hu sempliċiment jgħid li l-evidenza mhijiex konklussiva. Iżda, madankollu, il-problema hija riżoluta, determinata, wieħed għandu jżomm il-fehma qawwija li l-Bibbja għandha tkun emmnuta. Hu jikkonkludi li wieħed jista' jaċċetta r-rakkont tal-ħolqien f'Ġenesi mingħajr m'għandu għalfejn ikun jaf eżattament kif Alla għamel il-ħolqien.

Fit-tiftix taż-żewġ veduti l-oħra, sar evidenti li hemm definizzjonijiet diversi ta' l-evoluzzjoni teistika kif ukoll ħolqien progressiv. Dawk kollha li jipproponu jammettu li kien hemm bidla sussegwenti fin-natura, wara l-ħolqien. Madankollu, id-distinzjoni bejn (a) bidla fil-materja maħluqa qabel u (b) ħolqien ġdid suġġett għall-ħolqien ta' l-ewwel, mhux dejjem magħmul ċar. Madankollu, dan il-punt huwa wieħed kritiku f'li tifhem il-ħolqien progressiv u l-evoluzzjoni teistika, u tiddistingwihom minn ħolqien li sar b'ordni, jiġifieri, kif inhu muri f'Ġenesi kapitlu wieħed.

B. Ħolqien Progressiv

Din il-veduta żżomm illi l-ħolqien ma kienx komplut fil-bidu, imma ġie għat-tmiem permezz ta' proċess. Bernard Ramm jiddeskrivi l-veduta tiegħu nnifsu ta' ħolqien progressiv kif inhu ġej:

1. Kien hemm il-ħsieb f'moħħ Alla. Dan kien il-pjan tal-ħolqien qabel l-att tal-ħoqien.

2. Imbagħad Alla qabad fix-xogħol tal-ħolqien kif muri f'Ġenesi wieħed (ħolqien li sar b'Ordni), ħalaq "il-materjal mhux maħdum" li kien qiegħed jistenna "l-forma" tiegħu. Jaħdem fuq dan il-materjal, Alla eżerċità xi atti sussegwenti tal-ħolqien kif inhu muri f'Ġenesi wieħed, jagħti l-forma lill-materjal, għalhekk magħmul.

Imbagħad ġie dak li Ramm isejjaħlu ħolqien derivattiv (tnissil). L-Ispirtu ta' Alla jaħdem minn natura, imma bħala l-qawwa ta' Alla, din ġabet il-materja li Alla ħalaq fil-forma

mitluba mill-pjan fil-moħħ divin. Bl-Ispirtu jaħdem fin-natura, il-kmand kreattiv ta' Alla kien imwettaq.

Id-differenza bejn din u bejn il-veduta ta' dawk li jsostnu li l-ħolqien sar kif hu muri f'Ġenesi kapitlu wieħed, tidher li tiffoka fuq it-tul tal-perjodu tal-ħolqien (kemm għandhom ikunu twal il-jiem ta' Ġenesi kapitlu wieħed), u jekk ix-xogħol ta' Alla sata' sar permezz ta' proċess. ħolqien progressiv ma jiċħadx is-sovranità ta' Alla. Sewwa jekk dan jiċħad jew ma jiċħadx l-affermazzjonijiet ta' l-Iskrittura jistgħu jkunu biss iddeterminati permezz ta' studju bil-għaqal tat-test Bibliku. Dawk li jipproponu din il-veduta qegħdin jippruvaw biex jaċċettaw x'kien xjentifikament muri, mingħajr ma jaċċettaw veduta evoluzzjonarja li tikkontradixxi l-Iskrittura. Huma jemmnu, per eżempju, li din tiddeskrivi aħjar għaż-żmien tad-dinja, li l-metodi diversi xjentifiċi li juru ż-żmien, jidhru li jindikaw.

Ċ. Evoluzzjoni Teisitika.

Kif innutajna qabel, jidher li hemm nuqqas ta' ċarezza f'li tfisser eżatt xi tgħid din it-teorija. Dr. Thomas ifissirha b'tali mod li din tidher ftit u xejn bħall-ħolqien progressiv. Fil-fatt hu jgħid li l-ħolqien progressiv huwa forma ta' velu ta' l-evoluzzjoni teistika. Dr. Doug Dean jaqbel illi t-tnejn huma diffiċċli ħafna li tisseparahom. Thomas ifisser l-evoluzzjoni teistika bħala l-veduta li l-proċess kollu kien mibdi minn Alla, wara liema proċess ta' żvilupp kompla. Imma kien hemm atti mirakolużi oħra minn Alla, bħal l-għotja ta' l-Ispirtu lill-bniedem meta hu "żviluppa" għall-forma preżenti tiegħu. Thomas jargumenta li din hija tassew "bejn kollox" għall-evoluzzjoni, u ssostni lir-raġunijiet għal li tirriġetta l-evoluzzjoni teistika huma l-istess bħal dawk għal li tirriġetta l-evoluzzjoni ateistika. Iżda, Thomas ma jħallix lok għall-bidla wara dak il-proċess kreattiv ta' l-ewwel.

Ramm, minn naħa l-oħra, jargumenta li l-evoluzzjoni teistika għandha tkun imfissra bħala l-ewwel ħolqien minn Alla, imma bl-iżvilupp kollu ta' wara li fforma fin-natura. Hu jgħid li

kull kunċett (ħsieb) ta' atti kreattivi rripetuti ta' Alla huwa ħolqien progressiv, mhux evoluzzjoni teistika.

Id-differenza bejn iż-żewġ definizzjonijiet (Thomas u Ramm) tidher li hija jekk Alla hux jew mhux direttament involut fil-proċess kontinwu ta' wara l-ewwel ħolqien. Ramm mhuwiex lest li jaċċeta mixja naturali ta' żvilupp, imma jħoss li x-xjenza titlob proċess, pjuttost milli l-ġrajja kreattiva biss ta' l-ewwel. Imma hu jinsisti li l-proċess huwa permezz tal-qawwa ta' Alla, mhux permezz ta' forzi purament naturali. Dean juri li parti mill-konfużjoni fuq id-definizzjonijiet hija għaliex, għalkemm kull wieħed jaf x'ideat l-evoluzzjonisti jemmnu, ħadd ma hu ċert dwar il-ħwejjeġ kollha li dawk li jemmnu fil-ħolqien jemmnu. Hu jinnota li, wara snin ta' studju, hu għadu jipprova biex jiżviluppa mudell għall-ħolqien.

Oġġezzjoni possibbli għal xi veduta li tara l-bniedem bħala r-riżultat ta' żvilupp il-fuq fin-natura hija l-konflitt tagħha ma' Ġenesi kapitli tnejn u tlieta, li jippreżentaw lill-bniedem fi stat *għoli* li minnu hu waqa'. Xi veduti evoluzzjonarji jaraw lill-bniedem jibda baxx u jitħarrek il-fuq, waqt li l-Iskrittura tidher li tarah daqshekk għoli u mbagħad jaqa'. Madankollu, meta jqajjem din l-oġġezzjoni wieħed għandu jkun attent li ma jagħmilix sempliċi wisq f'kemm f'li jifhem x'tgħid il-Bibbja, x'titlob il-Bibbja jew x'tgħid ix-xjenza.

D. Evoluzzjoni Ateistika.

Din il-veduta żżomm illi n-natura hija "l-wirja kollha," ma tħallix lok għall-forza jew qawwa kreattiva. Kollox żviluppa minn ġo n-natura. Raġunijiet għaliex noġġezzjonaw għal din il-veduta huma murija biċ-ċar f'dan l-istudju u fi studji oħra tagħna.

Hu f'dan il-punt iżda, li x-xjenzat jista' jmur 'il quddiem mil-limiti proprji tad-dixxiplina tiegħu. Hija ħaġa waħda li teżamina d-dinja naturali li aħna nafu, hija ħaġa oħra li tavvanza filosofija dwar l-oriġini jew dwar l-eżistenza jew mhux eżistenza ta' kreatur. Meta x-xjenzat jitkellem għat-tieni punt, huwa jmur il-fuq mill-istat tiegħu u f'dak tat-teologu jew tal-filosofu.

Huwa jista' li ma jkunx ikkwalifikat biex jagħmel dan kif xi teoloġi jistgħu li jagħmlu ġudizzji validi, mingħajr taħriġ, fil-qasam tax-xjenza.

E. Il-Veduta tal-Qawwa tal-Ħajja

Din il-veduta, li C.S. Lewis jindika taqa' bejn il-materjaliżmu u r-reliġjon, tqiegħed *Qawwa tal-Ħajja* jew *l-Iskop*, li permezz tiegħu l-ħajja evolviet mill-forom l-aktar baxxi għall-bniedem. Lewis (Mere Christianity, ktieb I. Parti IV) jargumenta li din il-veduta, loġikament, tista' tkun sfurzata jew fil-fidi f'Alla jew fl-ateiżmu, jiddependi fuq kif is-segwaċi tagħha jaraw il-*Qawwa tal-Ħajja*. Meta tasal għal waħda minn dawk iż-żewġ konklużjonijiet, huwa miftuħ għall-istess konsiderazzjonijiet diskussi qabel f'dan l-istudju.

IV. Appell Biex Jiġi Evitat Trattament Mhux Kristjan Lejn Ħutna

Ċerti termini, li huma magħmula minn dak li hu msejjaħ *lingwa li taħraq,* ġeneralment iqanqlu rispons emozzjonali ntensiv f'dak li jisma' jew jaqra. Spiss lingwa bħal din tkun użata biex issaħħan preġudizzji u biex tnissel appoġġ għall-veduta mingħajr investigazzjoni serja tax-xhieda. ċertament, il-Kristjani għandhom ikunu nies ta' konvinzjoni qawwija u soda, imma s-sens ta' onestà tagħhom u l-imħabba għall-verità għandhom jagħmluhom konxji biex jaħarbu mil-lingwa li s-saħħan malajr daqs li kieku huma se jaħarbu minn nar tassew. Aħna għandna noqgħodu attenti fl-użu tagħna tat-terminoloġija, kemm għaliex minħabba l-imħabba tagħna lejn l-aħwa u kemm għaliex aħna għandna niddeċiedeu kwistjonijiet ta' xhieda u mhux purament fuq emozzjoni. Madankollu, termini bħal *evoluzzjoni* u *saħansitra evoluzzjoni teistika* huma spiss użati f'sens biex isaħħnu. Waħħal wieħed minn dawn it-termini lil ħuk, u hu jkun immarkat. Għal xi wħud, ma jimpurtahomx mill-fatti, hu jsir kważi x-xitan inkarnat. Ukoll jekk l-akkuża tkun gidba, meta din tkun irripetuta li tinstema' u ta' spiss, xi nies jaslu biex jemmnuha. Imbagħad, ukoll meta l-verità tiġi magħrufa,

il-lingwa li tqabbad u l-kliem li jtebba' jkunu ħallew togħma ħażina li jkun diffiċċli ħafna biex tneħħiha. Xi ħadd dejjem jgħid, "Fejn hemm id-duħħan, se jkun hemm in-nar," madankollu tinsa li dan il-proverbju jista' jiġi wżat ħażin biex tipprova xi għajdut li hu minnu dwar xi ħadd--ukoll meta dan ikun għal kollox gidba.

Aħna għandna bżonn li noqgħodu attenti dwar li nagħmlu akkużi kontra ħutna, pjuttost milli nindirizzaw lilna nfusna għal diskussjonijiet dwar il-kwistjonijiet involuti. Jekk xi wieħed minn ħutna jemmen fil-fond ta' qalbu (a) fis-sovranità kreattiva u li ssostni ta' Alla, u (b) li tista' torbot fuq l-Iskrittura, dan m'għandux jiġi mmarkat mill-oħrajn li forsi ma jqablux miegħu dwar dettalji ta' interpretazzjoni li huma suġġetti ta' opinjoni. Hija ħaġa waħda li żżomm veduta li dwarha jista' jkun hemm differenzi leġittmi u bla nuqqas ta' xejn, u li ieħor iżomm veduti li huma ġenwinament ċaħdiet ta' prinċipji tal-fidi. Ħalli aħna ma nħawdux it-tnejn.

Aħna nsibuha faċli biex niddefendu pożizzjoni jew biex naġixxu għall-pożizzjoni prinċipalment fuq il-bażi ta' dak li aħna nħossu jew li nistħarrġu. Il-pożizzjoni li nieħdu tista' tkun tassew tajba ħafna, imma din mhijiex dejjem l-aħjar (saħansitra essenzjali) li nafu għaliex nemmnu kif nemmnu u x'inhuma l-publikazzjonijiet bażiċi (kwistjonijiet bażiċi) f'kull diskussjoni? Dan l-istudju ħabrek biex ipopġġi fuq il-mejda xi suġġetti f'forma bażika, sabiex aħna nkunu nistgħu nafu x'inhuma l-kwistjonijiet u għaliex aħna nieqfu fejn aħna. Huwa ttamat li dan jagħtina ċarezza u safa għall-ħsibijiet tagħna.

Personalment, jiena ma rridx niddefendi xi pożizzjoni li mhix Biblikament ippruvata. Lanqas ma rrid li ninsisti fuq xi interpretazzjoni ta' Skrittura li ma tirriflettix it-talbiet li l-Bibbja tagħmel għaliha nfisha. Jiena wkoll irrid li naċċetta r-rizultati assigurati tax-xjenza, imma ma rridx li nkun marbut b'opinjonijiet. Jiena nafda li din il-pożizzjoni għandha tpoġġini fejn Alla jridni li nkun.

"*Imberkin dawk li jġibu l-paċi, għax huma jissejħu wlied Alla.*"

ĦOLQIEN JEW EVOLUZZJONI?

F'dan l-istudju sejrin naraw dwar xi suġġetti li huma ta' interess kbir għall-Kristjan u li huwa importanti ħafna li jkun jaf dwarhom biex hu "*dejjem ikun lest biex jagħti tweġiba lil kull min jitolbu il-għala t-tama li għandu*" (1 Pietru 3:15).

Punti li dwarhom sejrin nistudjaw huma:

I. Evoluzzjoni Teistika.

II. Fidi Xjentifika.

III. Kemm Għandha Żmien id-Dinja.

IV. Reġistrar tal-Blat.

V. In-Nies Xadini.

VI. Fatti Xjentifiċi Ippruvati.

I. EVOLUZZJONI TEISTIKA

Introduzzjoni:

Il-biċċa l-kbira tan-nies li jmorru minn pro-ċess normali ta' edukazzjoni qatt ma jisimgħu naħa waħda tal-kwistjoni ta' l-oriġini: in-naħa evoluzzjonarja. Jiena nemmen li dan ġara għaliex dawk ir-reliġjużi li jopponu l-evoluzzjoni għamlu x-xogħol kollu kemm hu ħażin li jopponnuha. Huma jappellaw għall-emozzjonijiet b'mod mhux xjentifiku l-istess kif ġara fil-mistoqsija famuża lil Huxley: "*Fuq liema naħa hu n-nisel tiegħek għax-xadini, in-naħa ta' ommok jew ta' missierek?*" Dan ix-xorta ta' kliem biex wieħed joqrob aktar lejn l-ieħor irriduċa d-dibattitu għal livell ta' opra komika u skreditā l-veduta ta' dawk li jemmnu fil-ħolqien.

Illum hemm mottiv ta' nuqqas ta' sodisfazzjon ma' l-evoluzzjoni, u l-letteratura u l-livell ta' opożizzjoni għaliha

huwa issa ta' dinjità kbira. Dan l-istudju jista' biss jagħti l-benna ta' l-argument u int imġiegħel biex taqra għalik innifsek kemm tista'.

Meta nitkellmu dwar l-oriġini aħna għandna nifhmu li hemm biss żewġ għażliet jew alternattivi: 1. Evoluzzjoni tal-bniedem minn sustanzi tal-kimika (kimiċi)--organiżmi sempliċi--ħut--animali li jgħixu fl-art u fl-ilma--rettili (għasafar)--annimali li jreddgħu--bniedem. 2. ħolqien minn Alla li Jista' Kollox (din teħtieġ ukoll twemmin fid-dilluvju). Ħafna jżommu għal twemmin fl-evoluzzjoni mhux għaliex din taqbel mal-fatti imma għaliex huma ma jridux li jaċċettaw l-alternattiva, għax din tfisser li temmen f'Alla. Minn naħa l-oħra ħafna emmiena sinċiera f'Alla jsibu l-problemi xjentifiċi murija f'Ġenesi kbar wisq biex jegħlbuhom f'moħħom. Għalhekk huma jagħmlu kompromess u jgħidu, "*Iva, kienet l-evoluzzjoni li ffurmat il-flora u l-fauna (alla mara tal-fjuri u l-alla ta' l-annimali) tagħna inkluż il-bniedem imma kien Alla li kkontrollaha.*" Din hija *Evoluzzjoni Teistika*: jista' jkun attentat onest liż-żewweġ il-Bibbja u x-xjenza imma dan hu attentat żbaljat għal kollox.

Il-metodu klassiku li tistudja partijiet diffikultużi tal-Bibbja--Ġenesi kapitli wieħed sa kapitlu ħdax jista' jkun diffikultuż għalina llum--huwa li tara xi tgħid il-bqija ta' l-Iskrittura dwarhom. Iż-żiemel li jiġbed il-karrettun Bibliku mhuwiex Ġenesi imma Ġesù, u l-qawmien Tiegħu mill-mewt. Jekk Ġesù miet u reġa' qam allura Hu kien u Hu "Alla magħna." Il-Kelma Tiegħu ħolqot l-univers u l-Kliem Tiegħu waqt li kien fuq l-art jitkellmu b'awtorità divina. Tabilħaqq, dan iwassal għall-mistoqsija dwar l-awtorità, "Lil min aħna nemmnu: il-kittieba ispirati tal-Bibbja jew xjenzati umanistiċi?"

L-appostlu Pietru indirizza profezija għas-sitwazzjoni tal-lum fejn jgħid: "Dan għandkom tkunu tafu, l-ewwelnett: li fl-aħħar jiem jiġu nies kollhom tmaqdir u jwaqqgħu kollox għażżufjett, nies li jgħixu skond ix-xewqat ħżiena tagħhom; u jibdew igħidu: 'Fejn hi l-wegħda tal-miġja tiegħu? Għax sa minn meta mietu missirijietna, kollox baqa' miexi kif kien sa mill-

bidu tal-ħolqien.' Dawn jinsew, għax iridu, li sa minn żmien ilu kienu s-smewwiet u l-art, li saret mill-ilma u żżomm bl-ilma bis-saħħa tal-kelma ta' Alla; kien ukoll bl-ilma li d-dinja ta' dak iż-żmien tgħarrqet u ntilfet. Hekk ukoll bl-istess kelma ta' Alla s-smewwiet u l-art tal-lum huma merfugħin għall-ħruq, miżmumin sa jum il-ġudizju, li jkun jum it-telfien tal-ħżiena" (2 Pietru 3:3-7). Pietru hawn tkellem dwar dak li jwaqqgħu għaż-żufjett ir-reliġjon u lil dawk li jemmnu u wieħed mill-attakki tagħhom ikun illi "sa minn meta mietu missirijietna, kollox baqa' miexi kif kien sa mill-bidu tal-ħolqien." Din mhix profezija dwar l-evoluzzjoni imma hija profezija dwar il-prinċipji li fuqhom id-dogma evoluzzjonarja hija mibnija, jiġifieri, Uniformitarjaniżmu (aktar dwar dan f'numru 2). Sabiex l-evoluzzjoni ssir, sekli kbar ta' żmien li jinbidel bil-mod 'il mod huma meħtieġa u Alla m'għandu qatt jindaħal jew ifixkel kif għamel matul id-Dilluvju. Darba, huwa aċċettat, illi d-dinja kompliet mill-bidu f'uniformità assoluta, imbagħad Alla ġie ippressat il-barra.

Madankollu hemm ferm aktar punti serji għall-kundanna Biblika ta' l-*Evoluzzjoni Teistika*. Fl-Għaxar Kmandamenti s-Sibt kien iddikjarat sagru għaliex *f'sitt ijiem* Alla għamel is-sema u l-art u strieħ fis-seba' jum (Eżodu 20:11). Jekk "*il-jiem*" tal-ħolqien m'għandniex nifhmuhom bħala jiem letterali (ta' 24 siegħa), allura lanqas ma huma l-jiem ta' dan il-kmandament! Biċ-ċar it-tnejn jirriferu għall-jum normali.

Ġesù nnifsu ta tagħlim importanti ħafna fuq il-bażi tar-realtà ta' Adam u Eva hekk ukoll għamel l-appostlu Pawlu. F'Mark 10:2-9, Ġesù għallem dwar id-divorzju u qal, "*Iżda mill-bidu tal-ħolqien Alla għamilhom raġel u mara*." F'Mark 13:19, Ġesù tkellem dwar "i*l-ħolqien*" li Alla għamel, li ħalaq; imma hu l-appostlu Pawlu, il-kitba ispirata tiegħu, li l-ftuħ kollu ta' Ġesù bħala t-tieni Adam huwa żviluppat.

Jekk Adam ma kienx persuna reali, allura l-ebda tagħlim tassew, l-ebda tagħlim reali ma jista' jitpoġġa fuq kliem bħal: "*Għax bħalma f'Adam kulħadd imut, hekk ukoll kulħadd jarġa' jieħu l-ħajja fi Kristu*" (1 Korintin 15:22). Kieku aħna jkollna

naqraw, *"il-bnedmin kollha tad-dinja"* minflok *"Adam"* imbagħad nispiċċaw bil-mewt ġejja *"bil-ħafna bnedmin, bil-ħafna bnedmin ġie l-qawmien mill-imwiet"* (2 Korintin 15:21). Aħna nippretendu mbagħad mhux Salvatur wieħed imma ħafna. Is-sitwazzjoni hija redikola. Rumani ħamsa jista' wkoll jiġi muri fl-istess mod. Il-kliem tal-Bibbja Mqaddsa huwa speċifiku (magħżul minn fost l-oħrajn kollha); il-mewt ġiet minn *bniedem wieħed*, Adam u s-salvazzjoni ġiet ukoll minn *bniedem wieħed*, Ġesù Kristu. Kieku Adam qatt ma eżista allura lanqas mas-salvazzjoni fi Kristu ma teżisti! Kieku Adam ma kienx raġel *wieħed*, kif xi wħud reliġjużi qed jgħallmu llum, kieku Kristu ma kienx *wieħed*, lanqas. Din hija serja daqshekk!

Li tiċħad l-eżattezza tar-rakkont ta' Ġenesi huwa li tiċħad l-awtorità ta' l-Iskrittura Mqaddsa u li tnaqqas u tbaxxi s-salvazzjoni li Sidna Ġesù Kristu kiseb fuq is-salib tal-Kalvarju. L-emmieni li jaċċetta "l-Evoluzzjoni Teisitika" hu mħolli mingħajr tweġiba għad-dnub jew għad-duttrina ta' Ġesù Kristu bħala t-tieni Adam. Ma hemm l-ebda triq li Kristjan jista' jkollu sieq fiż-żewġ kampijiet jekk huwa ppreparat biex jimxi wara t-twemmin tiegħu għall-konklużjonijiet ta' l-aħħar tagħhom. Bħala Kristjani ħalli aħna nżommu dan bħala verità li minnha qatt aħna ma niddubitaw.

II. FIDI XJENTIFIKA.

Ix-xjenzati ma jemmnu xejn bil-fidi imma bl-esperimentazzjoni u prova, u li tipprova kollox li huwa veru jew falz: jew għallanqas, hekk ħafna nies huma mwassla biex jifhmu! Ix-xjenzat veru jwaqqaf ipotesi u jagħmel esperimenti sabiex jivverifikaha, jew hu josserva ħwejjeġ li saru magħrufa u permezz ta' esperimenti jwaqqaf liġijiet li jiggvernawhom. Ma hemmx lok għall-fidi, jiġifieri, fidi xjentifika.

Jekk inti temmen dan, allura inti qiegħed totalment iddiżgwidat. Ix-xjenzati għandhom fidi qawwija. Din hija fidi mnissla mill-osservazzjoni ta' ħwejjeġ li jsiru magħrufa kurrenti u li twassalhom għal tiftix għola. Il-fidi tax-xjenza hija mqiegħda f'forma ta' twemmin falz, *"Jiena nemmen fl-unifor-*

mità tan-natura u nemmen illi hemm mudell magħruf, distint għall-univers." Dan il-punt ta' l-aħħar huwa interessanti ħafna għaliex dan kien twemmin f'Disinjatur Kbir, Alla, li għamel dinja intelliġenti, li aġixxiet bħala l-motivazzjoni ta' l-ewwel għal investigazzjoni xjentifika. Illum ħafna xjenzati jiċħdu lill-Ħallieq imma jaċċettaw illi hemm pjan fin-natura. (It-tiftix biex tinsab il-ħolqa nieqsa bejn ir-relattività u l-hekk imsejjaħ "quantum physiċs," kemm fiżika huwa każ fil-punt.

Ix-xjenzati jemmnu fl-uniformità tan-natura għaliex l-esperimenti juru li din hija favur għal dak li huwa mbassar illum. Il-pjaneti jduru fuq mogħdiji magħrufa fi żminijiet magħrufa; il-bniedem jista' jiġi sparat għall-qamar u l-lejl jiġi wara n-nhar, jew staġun jiġi wara staġun b'mod l-aktar imbassar. Ħadd ma jiċħad ix-xogħol sabiħ li x-xjenzati jagħmlu meta jiddeskrivu u jispjegaw dawn il-ħwejjeġ meraviljużi.

Fejn huma juru l-fidi tagħhom għal li hi, huwa meta jgħidu "għaliex dawn il-ħwejjeġ japplikaw illum dawn dejjem kienu japplikaw u jibqgħu dejjem japplikaw." Il-futur ma jinteressaniex f'dawn l-istudji imma l-passat jikkonċernana. Hu att ta' fidi, fidi pura u sempliċi, li temmen illi (kif rajna qabel) "kollox baqa' miexi kif kien sa mill-bidu tal-ħolqien" (2 Pietru 3:4). Il-Bibbja tgħid li huma żbaljati, li Alla fixkel b'mezzi drammatiċi, speċjalment fid-Dilluvju ta' żmien Noè.

L-evoluzzjoni mhix fatt xjentifiku għal kollox. Din hija *teorija* li ħafna xjenzati jsibu li hija meħtieġa li jużawha, imma din hija teorija żbaljata. Ma hemm ebda esperiment li jista' juri bidla evoluzzjonarja, għax, bid-definizzjoni, din ix-xorta ta' bidla ġrat matul miljuni ta' snin b'aċċident, b'taqliba aċċidentali, għalhekk il-bniedem (a) ma jistax jikkontrolla dawn il-ġrajjiet aċċidentali jew (b) igħix biżżejjed biex jarahom jaħdmu. Ix-xhieda li hija murija biex *tipprova* li l-evoluzzjoni hi pura-ment aċċidentali, u xhieda bħal din hija miftuħa għal l-interpretazzjoni alternattiva. L-evoluzzjonista jersaq għax-xhieda, il-biċċa l-kbira xhieda ġeoloġika tal-fossili, u japplika l-fidi tiegħu f'uniformità biex tgħinu jinterpretaha. Din il-fidi tiċħad lil Alla u wkoll tiċħad kull azzjoni li ma tistax tiġi spjegata

f'termini li nifhmuhom illum. (Aħna sejrin neżaminaw xi dettalji f'li studju li jmiss).

Fil-ktieb ta' l-iskola "Introduzzjoni għall-Bijoloġija," minn D.G. Mackean, naqraw hekk, "Meħuda għall-konklużjoni loġika tagħha, it-teorija evoluzzjonarja għandha tissopponi li l-ħajja nfisha evolviet minn materja mingħajr ħajja. *Għandu jkun enfasizzat illi l-evoluzzjoni hija teorija u mhux fatt stabbilit*" (paġna 203). Hawn mela, għandna xjenzat li juri twissija ta' min ifaħħarha u jgħaraf li l-evoluzzjoni mhix mibnija fuq il-blata solida li xi wħud iriduna li nemmnu li hi, partikularment dawk in-nies li huma l-mezzi fuq programmi poplari tat-televiżjoni!

Dan it-twemmin fl-uniformità huwa l-muftieħ għal l-istudju ta' l-astronomija, l-ġeoloġija, l-bijoloġija, l-kimika, l-fiżika u kull xjenza esperimentali. Li tisfidah huwa li tiġi ddikjarat eretku (nitkellem xjentifikament), l-istess, bħall-arġentiera ta' Efesu, hemm wisq interess minsuġ u nvolut u ħafna reputazzjonijiet fil-periklu għal l-alternattiva.

Fl-ewwel studju (1) aħna stabilixxejna li (a) l-evoluzzjoni u l-ħolqien huma inkompatibbli (ma jmorrux flimkien) u (b) li "l-evoluzzjoni teistika" (l-idea li Alla ħadem permezz ta' l-evoluzzjoni biex ifforma d-dinja) hija għal kollox kontra l-veduta Biblika. F'dan l-istudju nixtieq nimpressjona punt wieħed biss: "*Li l-evoluzzjoni hija fidi, reliġjon, twemmin u din hi għal kollox mhux xjentifika f'kull definizzjoni tal-kelma* ***xjentifika*** *li aħna forsi nistgħu li nixtiequ nipproponu.*"

III. KEMM GĦANDHA ŻMIEN ID-DINJA

L-Arċhisqof Ussher, prelat Irlandiż tas-seklu sittax, kien imwaqqa' għaż-żufjett mill-evoluzzjonisti għal aktar minn seklu issa. Huwa uża l-ġenealoġiji tal-Bibbja u mbagħad, aktarx mingħajr ebda sens, iddikjara li l-ħolqien ġara fis-sitta u għoxrin ta' Ottubru fis-sena 4,004 Qabel Kristu fid-disa' ta' filgħodu. Hemm ħafna dibattiti dwar id-dati u l-ġenealoġiji, imma dak li jemmen fil-ħolqien jemmen illi l-età tad-dinja hi

meqjusa b'eluf ta' snin biss, u mhux eluf ta' miljuni ta' snin. Hu jaċċetta żmien ta' madwar 10,000 sena, imma dati xjentifiċi llum jgħidu lid-dinja hija mill-inqas 4,500,000,000 sena antika. (L-evoluzzjonista jrid madwar mitt darba aktar żmien, imma x-xjenzati qegħdin jaħdmu kieku għalih!)

Fil-ktieb "Il-kontroversja Ħolqien—Evoluzzjoni" (irrikmandat ħafna għal studju avvanzat) R.L. Wysong juri 33 raġuni li jobligaw jew iġiegħelu biex temmen f'dinja żagħżugħa jew sistema solari. Huwa minnu li tgħid li hemm xhieda xjentifika li tidher li turi għal dinja qadima ħafna. Madankollu, il-kelma li tagħmel effett hija *tidher*, għaliex, meta l-modi ta' kif jingħata ż-żmien lill-blat ikunu eżaminati, dawn juru metodu li hu bil-wisq mhux eżatt, li huwa elevat għall-post ta' awtorità aħħarija. (l-istudju li jmiss, "L-Irreġistrar tal-Blat" jittratta ma' dan). L-ispazju ma jippermettilix biex nikkunsidraw it-tlieta u tletin raġuni kollha, iżda hawn huma xi punti li huma eħfef biex wieħed jifhimhom.

Meta Neil Armstrong rifes fuq il-qamar f'Lulju tas-sena 1969 hu wera tip ta' ġenn xjentifiku msejjaħ *schizophernia*! Fehma soda għall-fidi fil-liġijiet tan-natura li huma uniformi wasslet lill-bniedem biex jiddisinja inġenji spazjali u li jtajjarhom f'orbiti issettjati biex jeħduh hemm u jġibuh lura! Twemmin distint fil-liġijiet ta' l-uniformità kif huma applikati għal l-età tal-qamar wassluh biex jinżel fuqu. Qiegħed tara, l-ispazju mhuwiex vojt. Huwa kkalkulat li l-fuq minn 14,000,000 tunnellata ta' trab kosmiku jaqa' fuq id-dinja kull sena. Kieku d-dinja għandha żmien daqs kemm jistqarru, għandu jkun hemm kisja ta' aktar minn ħmistax-il metru ta' trab kosmiku madwar id-dinja kollha. Il-qamar ukoll għandu jkollu fond kbir, u Armstrong kien jindifen taħt it-trab. L-ammont ta' trab kosmiku fuq id-dinja u l-qamar juri biss eluf ta' snin ta' eżistenza.

L-eżamijiet u studji bir-reqqa ta' Venere (Diċembru 1979) irrivelaw problema kbira dwar il-ħsieb xjentifiku fuq l-etajiet tal-pjaneti u s-sistemi solari. Huma wrew 500 darba aktar gass (li ma jiċċaqlaqx, argon) u 2,700 darba aktar gass oriġinali (primordial neon) mill-atmosfera tagħna. Jekk il-pjaneti kollha

ffurmaw fl-istess ħin bħax-xemx, u kienu antiki daqs kemm hu ssuġġerit, dawn il-gassijiet ħfief kollha kieku ġew miknusa lura fix-xemx. Barra minn dan, il-pjaneti ta' ġewwa għandu jkollhom inqas u mhux aktar gass li ma jiċċaqlaqx (argon) u l-hekk imsejjaħ "neon" li għandhom jiżdiedu hekk kif wieħed jivvjaġġa l-barra. L-eżistenza nfisha ta' dawn il-gassijiet titkellem dwar dinja żagħżugħa, imma x-xjenzati kienu qalu li reviżjoni sħiħa tat-teorija ta' l-oriġini tas-sistema solari għandha issa ssir. Eric Burges kiteb, "*Il-ġbir meqjus flimkien tal-gassijiet oriġinali (primordial argon) u neon jidher li jimplika li l-biċċa l-kbira tal-pjaneti ffurmaw qabel ma n-nirien nukleari tax-xemx bdew*" (New Scientist, 8/2/79, p. 393). Ma jurix, Ġenesi 1:14-19 sewwasew dan?

Wieħed mill-aħjar fatturi ta' miżura tad-dinja huwa t-taħsir tal-manjetismu tagħha. Għal madwar 150 sena din ir-rata ta' taħsir kienet innutata. Jekk wieħed japplika l-prinċipji li aħna nistgħu nimbuttaw lura fiż-żmien fuq l-istatistiċi tal-lum, il-manjetismu kien ikun tant qawwi 20,000 sena ilu lid-dinja kienet tkun likwidu. Lura 1,000,000 sena ilu din kienet tkun gass. L-ammonti mkejla ta' gass helium (gass ħafif ħafna li ma jaqbadx) ipproduċuti minn taħsir radju-attiv jagħti biss età ta' 10,000 sena. Il-ħama mielħa fl-oċean tagħmel l-istess.

Li tilgħab il-logħba tan-numri jipproduċi saħansitra xhieda akbar għal dinja żagħżugħa. Kieku l-bniedem kien madwar għall-miljun sena ta' storja evoluzzjonarja kien ikun hemm aktar nies milli hemm elettroni (frak tal-materja li fih karga ta' elettriċità negattiva) fl-univers kollu! Huwa kkalkulat li hemm 10^{80} (jiġifieri 1 + 80 zero) elettroni fl-univers. Jekk aħna nieħdu ġenerazzjoni għall-bħala li hija 35 sena, kull koppja jkollha biss tlitt itfal (N.B. tnejn tagħti kobor ta' zero), wara 52 ġenerazzjoni (1820 sena), il-popolazzjoni tkun ta' 4,340,000,000. Wara 1,000,000 sena, din tkun ta' 10^{5000} (jiġifieri, 625 darba aktar nies minn elettroni fl-univers!) Dak għall-bnedmin. Issa immaġina dan għall-fniek u annimali oħra!

Dawn il-figuri u fatti jgħidu ċar u tond illi aħna ma nistgħux inkejlu l-passat b'dak li aħna nafu llum u lid-dinja ma

tistax tkun antika ħafna. Dak li għedna hu biss il-ponta ta' biċċa silġ kbira, imma nispera li dan hu biżżejjed biex iqajjem diffikultajiet fl-imħuħ ta' dawk li jiddubitaw.

IV. L-IRREĠISTRAR TAL-BLAT

Kien l-istudju tal-blat li ta xhieda għat-teorija ta' l-evoluzzjoni. Charles Darwin ikkonnvinċa ruħu li l-ispjegazzjonijiet stabbiliti Bibliċi ma kinux adegwati meta hu sab fossili tal-baħar fil-post imsejjaħ 'High Andes' fin-Nofs in-Nhar ta' l-Amerika. Ix-xjenza ġeoloġika kienet għadha żagħżugħa fis-sena 1830, u l-friegħi msejħa paleontoloġija (studju tal-fossili) u stratigrafija (l-istorja tal-blat) kienu għadhom fit-tfulija tagħhom. Huma kellhom bżonn teorija jew mudell ġenerali mill-bidu sa l-aħħar li permezz tiegħu jinterpretaw is-sejbiet tagħhom. It-teorija ta' l-evoluzzjoni pproduċiet dan il-mudell.

Ġeoloġiċi (studjużi fuq dak kollu li fiha l-art) jaċċettaw bħala fatt indisputabbli li ġeneralment l-aktar blat fil-fond ikollu l-aktar fossili sempliċi. Hemm eċċezzjonjiet, u ċerti qxur (ta' arzell, eċċ.) per eżempju, jidhru fi kważi s-saffi kollha. Huwa wkoll raġjunèvoli li tassumi li blat taħt blat ieħor huwa aktar qadim. Għalhekk, huwa possibbli li tieħu bi żgur is-sekwenza (ħwejjeġ kif jiġu flokhom wara xulxin) jew l-ordni tad-depożizzjoni f'xi reġjun wieħed u li tipproduċi kolonna jew serbut ta' blat fl-ordni tagħhom mill-aktar qadim għal dak iżgħar.

Għallanqas, dik hija t-teorija; imma dak li mhuwiex irrealizzat huwa *li mkien din il-kolonna ta' blat ma teżisti*—anqas biss fil-Grand Canyon. L-ordni hija ffissata fuq il-kontenut tal-fossili, li hija interpretata fuq il-premessa li l-ħajja evolviet minn dak li hu sempliċi għal dak mhux sempliċi, u li miljuni ta' snin jifirdu l-iżgħar mill-ikbar (eqdem). Għalhekk, huwa kkonkludut, illi l-fossili l-aktar sempliċi qegħdin fil-blat l-aktar qadim. Ladarba iffissat, l-irreġistrar tal-fossili hu mbagħad użat biex jipprova li l-evoluzzjoni saret, li twettqet!

Dan hu aċċess singulari nteressanti għall-problema fejn il-prova għal teorija tistrieħ fuq lix-xhieda tkun interpretata fid-dawl ta' dik it-teorija, madankollu, dan hu l-każ ta' l-evoluzzjoni. Ix-xhieda tista' tkun indaqs u sewwa interpretata b'teorija ibbażata fuq it-twemmin fid-dilluvju ta' Ġenesi. Kull wieħed, xi ħadd li jkun jixtieq li jistudja dan huwa bil-qawwa mogħti parir biex jaqra l-ktieb miktub minn Whitcomb u Morris, *"The Ġenesis Flood"* ("Id-Dilluvju Ta' Ġenesi").

Il-kwistjoni kollha tal-fossili hija miftuħa ħafna. Tabil-ħaqq, huma jipprovdu ħafna aktar prova għal dilluvju katastrofu ta' malajr, u globali milli għall-ġabra (akkumulazzjoni) bil-mod matul miljuni ta' snin. Għall-fossili biex jiffurmaw għandu jkun hemm kważi difna ta' malajr tal-kreatura biex tippriservaha. Jekk le, dawk l-annimali li jieklu dak kollu li jsibu ma jagħtux ċans biex jiffurmaw xi fossili! Minkejja dan, hu possibbli li ssib miljuni ta' fossili ppriservati b'mod sabiħ li spiss juru xhieda tal-partijiet rotob tagħhom. Jekk il-preżent huwa l-muftieħ għall-passat—kif il-ġeoloġisti jsostnu—allura huwa impossibbli li jkollok il-fossili ħlief f'ċirkustanzi rari, billi aħna ma nistgħux insibu ħażniet (akkumulazzjonijiet) ta' skeletri jistennew biex ikunu iffosilizzati llum! Ġrajjiet katastrofiċi jipproduċu l-fossili (eżempju ta' dan huwa dak li ġara f'Pompej 79 W.K.), u mhux proċessi ġeoloġiċi bil-mod. Għal miljuni ta' fossili biex isiru għandhom il-ħtieġa ta' katastrofu kbir jew sekwenza ta' katastrofi. Kemm jekk wieħed jew l-ieħor it-teorija evoluzzjonarja hija miġjuba fix-xejn.

F'dak li nsibu fil-fossili hemm ħafna eżempji ta' fossili mqiegħeda ħażin. Dawn huma fossili li huma misjuba fejn m'għandhomx ikunu—jiġifieri, *skond it-teorija ta' l-evoluzzjoni!* L-aktar spettakulari huma dawk misjuba fi Glen Rose, Texas, fl-Istati Unit ta' l-Amerika, fil-qiegħ tax-Xmara Poluxy. Hawn instabu marki tas-saqajn tal-bniedem (u bniedem ġgant, ta' Ġenesi 6:1-4) fl-istess saff fejn kien hemm ukoll il-marki ta' dinosawr. It-teorija evoluzzjonarja tgħid li dawn għandhom ikunu 70 miljun sena separati minn xulxin, u definittivament mhux flimkien! Fis-sena 1968, William Meister kien qiegħed

jikkaċċja t-triboliti fil-blat ta' Kambrija (għandhom madwar 500,000,000 sena!) Hu sab marka ta' sieq ta' bniedem (bix-xedd f'saqajh) fil-blat li kienet rifset żewġ triboliti waħda fl-għarqub (takkuna) u l-oħra fil-pett. Hawn mela għandna diskrepanza; differenza ta' 499,000,000 sena! Il-frodi tal-bniedem jibqgħu iduru fi strata ġeoloġika antika—eżempju, fis-sena 1889 katina tad-deheb kienet instabet fil-faħam *suppost* li kellha żmien ta' 300,000,000 sena!

Il-mistoqsija l-kbira hija, Iżda, dwar ir-riżultat ta' l-għotja taż-żmien lill-blat bl-użu ta' teknika sofistikata li tidher li għandha arja ta' preċiżjoni. Il-metodu huwa biex tqis jew tkejjel in-nuqqas ta' saħħa jew enerġija ta' ċerti minerali radjuattivi fil-blat. Meta l-istrument li jimmarka imsejjaħ Geiger jiġi mpoġġi fuq il-post radjuattiv, dan itekktek. L-elettroni (frak ta' materja li fih karga ta' elettriċità negattiva) jiġu mxerrda u gass ħafif ħafna li ma jaqbadx (helium) jiġi merħi fl-atmosfera. Bil-mod imma fiż-żgur il-materjal oriġinali jerħi u jinbidel f'minerali tal-qiegħ (tat-tafal), ġeneralment ċomb. Dan hu msejjaħ "radiometric dating" u jaħdem fuq l-uranju (235 u 238), thorium u potassium il-biċċa l-kbira. Dan jagħti ż-żmien lill-blat billi jikkompara l-kwalitajiet tal-mineral (uranju) oriġinali mal-mineral (ċomb) imnissel. Meta tkun taf ir-rata tan-nuqqas ta' enerġija (imsejħa n-nofs ħajja), kalkolu jkun jista' jsir bħal kemm żmien ħa biex jipproduċi l-kwalitajiet tal-minerali mmnissla.

Kalkulazzjoni simili għall-materjal li darba għex tista' ssir billi jintuża l-Carbon 14. Kull kreatura li tgħix tassorbi C14 u tirrifletti fil-ġisem tagħha ammont fil-proporzjon għall-ammont atmosferiku tal-ġisem tagħha. Ma jiġix aktar assorbit fil-mewt meta ċ-C14 jibda jitħassar, għal darb'oħra f'rata soda, regolari. Billi tikkompara ċ-C14 fil-kampjun ma' l-mistħajjel C14 atmosferiku, id-differenza tirrifletti ż-żmien tagħha, fil-limitazzjonijiet ta' l-iżball esperimentali.

Imma l-pubbliċità *mhijiex* mogħtija għal l-assunzjonijiet ta' dawn il-metodi. Dawn huma:

1. Il-blat hu mogħti żmien maħsub ibbażat fuq fossili tiegħu.
2. Kull data radjumetrika li ma taqbilx hija mogħtija l-ġenb.

3. Illi r-rati tat-taħsir minn dejjem kienu kostanti.
4. Illi l-kampjun huwa pur u mhux imniġġes.
5. Illi l-kampjun adegwat, jew adattat ġie meħud (kampjuni radjumetriċi huma mikroskopiċi).
6. Għas-C14, il-kwalità taċ-C14 atmosferiku fil-passat ġeoloġiku.

Hawn huma xi diskrepanzi ppruvati:

1. Bebbux ħaj mogħti żmien bejn 100 u 2,300 sena (C14).
2. Injam ġdid minn siġar ħaj għal 10,000 sena.
3. Qatran mill-Kastell ta' Oxford (ċirka 1150) għal 7,370 sena (C14).
4. Lava mill-Ħawaii taħt il-200 sena mogħtija data għal 1,000,000,000!
5. L-istess kampjuni ta' blat minn fuq il-qamar bejn 2,000,000 u 28,000,000, sena. (X'inhuma 26,000,000 bejn il-ħbieb?)

Numri 4 u 5 kienu mogħtija data radjumetrika. Dik li jidher li hu preċiżjoni jitfarrak meta l-fatti jiġu murija.

Meta Alla ħalaq id-dinja Hu ħalaq blat li kien jidher li għandu ż-żmien għalhekk aħna nistennew li nsibu blat, siġar, u Adam li jidhru li għandhom iż-żmien sekonda biss wara li kienu maħluqa. Adam, ta' sekonda waħda biss żmien, kien adult. Is-siġar kellhom ċrieki tal-kobor u blat ġdid jidher li kien antik. Għalhekk li tagħti dati għandu jipproduċi figuri għola milli l-kreazzjonisti jitolbu. L-istorja tal-blat tappoġġja l-Bibbja.

V. IN-NIES XADINI

F'kotba popolari evoluzzjonarji għadd kbir ta' rikonstruzzjonijiet "*awtentiċi*" ta' l'hekk imsejħa "*ħoloq nieqsa*" jew "*nies xadini*" huma miġjuba bil-kunfidenza fil-paġni tagħhom. Dawn saħansitra huma wkoll mogħtija titli li jidhru li huma uffiċjali ħafna, bħal Hesperopitheous Haroldcookii jew Pithecanthropus. Il-figuri makakki huma kreaturi milwijin l-isfel u kollha pil li jimxu weqfin u hu maħsub (jippresumu) li waqfu sewwasew milli jitbandlu minn fuq is-siġar. Huwa l-hekk

imsejjaħ "Neanderthal Man" li hu s-suġġett ewlieni ta' dawn l-istampi.

Dawn huma kollha pil għaliex in-nies xadini hu maħsub, li kienu għexu fl-għerien matul u wara ż-żmien tas-silġ. Il-pil żammhom sħan u l-pil tar-raġel hu maħsub, li hu fdal ta' dak l-istat! In-nisa, iżda, m'għandhom ebda pil bħal dan, hekk nist-ħajjel, *li kienu jsibuha diffiċċli ħafna biex jgħixu*! Il-qagħda kokkha hija ipprodućuta permezz ta' xadini reali li ġew imitati fit-tpinġija jew disinnji, b'żieda magħhom, issa l-fatt ippruvat illi l-iskeletru oriġinali ta' l-hekk imsejjaħ "Neanderthal" użat fir-rikonstruzzjonijiet, kellu osteo-artrite (ta' l-għadam) li tizz-oppja lil dak li jbati minnha, u li wkoll lill-bniedem modern taż-żmien tagħna llum tagħmlu milwi!!

Ix-xhieda għal dawn *il-ħoloq nieqsa* tagħmel qari li jsaħ-ħar: mill-frodi kollha kemm jekk fil-każ ta' Piltdown, għat-telf tax-xhieda (Peking Man), daqq tas-sejbiet (Java Man), ħsieb mixtieq (Nebraska Man), għall-bniedem reali, u ġenwin jiġi nterpretat bħala ħolqa nieqsa (Neanderthal u Cro Magnan). Ħalli mela neżaminaw dawn "*in-nies*" u naraw sewwasew fuq liema bażi bla saħħa rbit bħal dan hu magħmul.

Il-famuża kawża tax-xadina fis-sena 1952 kienet trijonf għall-evoluzzjonisti. Għalliem, li l-fehmiet tiegħu kienu impoġ-ġija bħala każ ta' prova ħalli jipprova jagħmel il-leġislazzjoni kontra l-evoluzzjoni f'Tennesse tiġi mdawwra lura. Dan l-għalliem kien indikat talli kien jgħallem l-evoluzzjoni, li dak iż-żmien kienet kontra l-liġi. (Huwa interessanti li wieħed jinnota li David C.C. Watson tilef ix-xogħol tiegħu bħala għall-iem Edukattiv Reliġjuż fl-Ingilterra fis-snin sebgħin talli rrifjuta li jgħallem l-evoluzzjoni!) Murija fil-kawża tax-xadina kienet "*il-ħolqa*" msejħa *Hesperopithecus haroldcookii* jew ir-*Raġel ta' Nebraska*. Stampa sabiħa tas-Sinjur u s-Sinjura *Hesperopithecus* dehret fil-gazetta "Illustrated London News." Wara, *is-sinna* waħda li fuqha r-rikonstruzzjoni kollha kienet ibbażata wriet li kienet dik ta' ħanżir estint! Kien hemm impor-tanza fl-ewwel faċċata dwar ir-raġel xadin falz u mingħajr

deher ta' xejn l-ebda rapport tas-sitwazzjoni vera ma nkiteb wara.

Ir-*Raġel ta' Java* kien ġie mgħaqqad flimkien minn biċċiet ta' għadam misjuba mifrudin minn xulxin għal aktar minn tnax-il metru, u jikkonsistu minn biċċa għadma tal-koxxa, biċċa għadma ta' l-iskutella tar-ras, u żewġ sinniet! Dak li sabhom aktar tard ammeta li dawn ma setgħux ġew minn kreatura waħda, u kienu taħlita ta' għadam minn irġiel tassew u xadini *tassew*.

Ir-*Raġel ta' Heidelberg* kien mgħaqqad flimkien minn xedaq wieħed, u nies fi New Caledonia għandhom xedaq identiku llum.

Naturalment, l-akbar daħka fost kollox hija dik ta' l-hekk imsejjaħ ir-*Raġel ta' Piltdown*, fejn ix-xhieda mhux biss kienet interpretata ħażin, din kienet mogħdijja mit-tobba bil-ħsieb, għalkemm kienet frodi.

L-għadam tal-*Peking Man* kien misterjożament mitluf, għalhekk ħadd illum ma jista' jippruvahom jew ma jippruvahomx. (Ktieb tajjeb li taqra huwa "*Ape Men: Fact or Falacy?*" minn M. Bowden, li jagħti kollox dwar data bħal din). L-istess hija t-teorija msejħa *The Missing Link*, il-Ħolqa Nieqsa!

Sejbiet ġenwini juru li huma ndaqs konklussivi kontra l-evoluzzjoni. Richard Leaky sab ras ta' mewt umana msejħa KNM-ER 1470 li kienet iġġib żmien ta' 2.8 miljun sena, u kienet tiġi qabel kull ħoloq nieqsa oħra. Louis Leakey kien sab għadam uman ieħor fi strata, saff taħt is-sejbiet tan-nies xadini! L-hekk imsejjaħ *Cro Magnon Man* kien raġel komplut bi kważi arti sofistikata u distinzjonijiet minn oġġetti magħmula mill-bniedem u skeletri oħra Neanderthal ippruvawh li hu kollu kemm hu uman u mhux isofri mill-artite!

Ma hemm ebda xhieda ta' xejn għall-bniedem xadin. Is-sejbiet kollha juru li jew huma għal kollox umani jew għal kollox xadini, jew inkella jirriżulta li ma jkun hemm ebda wieħed minnhom. L-għaġla ta' sejbiet fil-parti bikrija ta' dan is-seklu kienet kawża għall-ħsibijiet u tamiet *mixtieqa*, u mhux minn xewqa ġenwina għall-verità.

L-irreġistrar ġeoloġiku, li l-biċċa l-kbira mhuwiex spjegat fiż-żmien ta' Darwin, naqas li jipprovdi xi *ħoloq nieqsa*. Tabilħaqq, waħda mill-aktar ħoloq b'saħħithom ta' annimal li jgħix fl-art u fl-ilma, il-ħuta msejħa *coelacanth* kien intqal li nqerdet għall kollox madwar 400,000,000 sena ilu, lagħabet ċajta goffa fuq l-evoluzzjonisti billi nqabdet ħajja fil-Lvant ta' Londra, Cape Province li kienet kważi metru u nofs tul u tiżen 127 libbra. Din kienet mogħtija l-isem ta' *Latiemria chalumnae*. It-tieni kampjun kien maqbud il-barra mill-Gżejjer Anjouan fl-arċipelagu ta' Comoro, qrib Madagaskar fis-sena 1952 u mogħti l-isem ta; *Malaniea anjouanae*. (ara Everyman's Encylopedia, Vol. 3, p. 1369). Madwar ħdax-il waħda ġew eżaminati, u f'400,000,000 sena ta' bidla evoluzzjonarja, ma nbidlitx nitfa waħda biss mill-antenati fossili tagħhom! Il-bniedem modern ukoll ma nbidel xejn mill-fdal ibbalzmat f'mummji ta' l-antenati tiegħu.

Fl-istat tal-bniedem xadin kien hemm aktar xejnza falza, imsejħa psewdo-xjenza minn kull stat ieħor fuq dan is-suġġett. Il-Kristjani m'għandhom qatt jibżgħu minn "evidenza bħal din għaliex din qatt ma żżomm eżami kritiku jew il-prova taż-żmien.

FATTI XJENTIFIĊI PPRUVATI

Sa hawn f'dan is-serje kien possibbli li nżommu l-argumenti jew il-punti magħmula relattivament sempliċi. Dan l-istudju wkoll se jkun sempliċi, imma jekk xi ħadd ikun jixtieq li jidħol aktar fil-fond f'dan il-materjal hu għandu jsib illi dan jinvolvi xjenza għal kollox ikkumplikata. Madankollu, dan hu tajjeb, għaliex l-evoluzzjoni tista' faċilment tkun imxejna fil-livell ta' xjenza matematika profonda kif ukoll fi xjenza deskrittiva. Aħna sejrin nittrattaw u nittakiljaw din il-forma ta' veduta tal-kemistrija, tal-bijoloġija u fl-aħħarnett, tal-fiżika.

Aħna nisimgħu mhux ftit illum dwar is-soppa li kienet teżisti sa mill-bidu taż-żminijiet, it-taħlita oriġinali li minnha l-ħajja ħarġet minn materja ħajja. Il-kondizzjonijiet fiżiċi li jintqal li pproduċew din il-ħajja sempliċiment ma jistgħux jagħmlu

dan! Iddawwar id-dinja hemm dik li llum spiss nisimgħu dwarha l-*ozone layer*. Din hija forma ta' ossiġnu u assolutament hija essenzjali bħala protezzjoni kontra r-radjazzjoni fatali Ultra-Violet (UV) li mingħajr din il-protezzjoni din ir-radjazzjoni tilħaqna. Din ir-radjazzjoni, jekk tidħol liberament, teqred il-ħajja kollha f'inqas minn siegħa. Għalhekk, din il-qoxra ta' l-ozone għandha tkun preżenti sabiex il-ħajja teżisti fuq l-art. Madankollu ozone jew atmosfera mimlija ossiġnu tikkawża dikompożizzjoni (*oxidation*, proċess li jiġri meta ossiġnu jiġi mħallat ma' element ieħor jew radikali). Dan jeqred il-materja wisq aktar bil-mod mir-radjazzjoni UV—imma ħalli karozza mingħajr ma tagħti każ tagħha u r-riżultat ikun li tissaddad kollha! Is-sensittività tal-bijo-kimika għall-ossiġni hi murija bħala raġuni għaliex il-ħajja *mhix* tiġġenera spontanjament issa. Din hija d-dilemma. Mingħajr ossiġnu UV ir-radjazzjoni teqridna: biha l-kondizzjonijiet biex jiġġeneraw il-ħajja ma jeżistux! Alla kellu joħloq it-tnejn fl-istess ħin inkella l-ħajja qatt ma kienet tista' tibqa'.

L-evoluzzjoni tpoġġi ħafna problemi fix-xjenza bijoloġika, mhux l-inqas ta' min "ġie l-ewwel, il-fellus jew il-bajda?" Għal l-evoluzzjoni biex issir kellu jkun hemm speċi ġdida ġejja minn "bajda," li *qatt ma kienet bdiet minn xi tiġieġa,* jew adulta li biedet kreatura mhux "wara jew skond ix-xorta (nisel) tagħha." Xorta (nisel) tista' biss tipproduċi bħala nfisha, għalhekk jekk tiġieġa tbid bajda mhux ta' tiġieġa dik tikser il-ġenetiċi, l-eredità! Fi studji oħra aħna sejrin naraw dwar il-liġi tal-bijoġenesi.

Hija problema fundamentali ħafna aktar minn dan. D.N.A., l-hekk imsejħa *ċ-ċnagar tal-ħajja* ma tistax tifforma, u għalhekk ma tistax teżisti mingħajr proteina li kienet teżisti qabel (enżmi [*enzymes]*, ferment kimiku). Imma l-proteini jeħtieġu d-D.N.A. għall-formazzjoni tagħhom! Jew huma t-tnejn iġġeneraw spontanjament u fl-istess ħin jew *kienu ffurmati perfettament minn Alla li Jista' Kollox lesti biex jiffunzjonaw*. Carl Sagan qal li din il-problema *hija "mitħna tal-ħajt bijoloġiku*." Dan hu

xjenzat kbir Amerikan li jippreżenta programmi popolari fuq suġġetti astronomiċi minn fuq it-televiżjoni.

Fl-aħħarnett, u probabbilment l-aktar li għandha sinjifikat, l-evoluzzjoni tagħmel vjolenza lil liġi stabbilità dwar l-enerġija tas-sħana u dik mekkanika, imsejħa, *Thermodynamics*. B'ġustizzja għal Darwin huwa sewwa li tgħid li dawn il-liġijiet kienu misjuba u ippruvati *wara* li hu kien miet—imma t-tagħlim evoluzzjonarju tiegħu sar perpetwu minkejja l-kontradizzjoni għal dawn il-liġijiet.

L-ewwel liġi tgħid li l-materja la tista' tkun maħluqa lanqas meqruda. Il-problema nfisha ta' l-eżistenza hija ppreżentata hawn. Jew Alla, bħala l-Ħallieq ta' kollox, għamel kollox minn xejn, jew ma hemm ebda tweġiba għall-mistoqsija ta' fejn u kif l-univers oriġina. Nisimgħu u naqraw dwar ħafna sejbiet u teoriji dwar kif oriġina l-univers imma dawn kollha huma fantasiji!

It-tieni liġi, turi lura għall-oriġini fil-fond taż-żmien. Din il-liġi tipprova li l-Univers qiegħed imur lura, l-isfel u qiegħed miexi minn stat ta' ordni għall-kaos. Dan hu msejjaħ "*increasing enthropy.*" Il-kelma *enthropy* tfisser "*il-qies ta' l-enerġija tas-sħana ta' sistema li ma tistax tiġi kkonvertuta jew mibdula f'xogħol.*" L-evoluzzjoni tgħid lid-dinja tħarket b'entropija li tonqos, jiġifieri, minn kif ġie ġie għall-ordni, għallinqas fiż-żmien formattiv indefinit tagħha, f'kontradizzjoni diretta għat-tieni liġi tat-termodinamika. It-tnejn ma jistgħux ikunu korretti, u din il-liġi ġiet ippruvata.

KONKLUŻJONI

Dan is-serje ta' sitt partijiet kien magħmul mhux biex jipprovdi tweġibiet definittivi, imma pjuttost biex juri t-triq għal kif l-isfida ta' l-evoluzzjoni tkun tista' tiġi milqugħha mill-Kristjan. Sabiex issir proficjenti f'li tittratta dawn is-suġġetti huwa meħtieġ ħafna u ħafna aktar studju. Inżid magħhom il-ktieb li jġib l-isem "*Scientific Creation*" minn H. Morris.

Jalla aħna nħajruk biex issir Kristjan, xejn aktar, xejn inqas. Għamel dan illum!

Għal aktar informazzjoni ikteb lil:

KNISJA TA' KRISTU
Flat 7, Polythecnic Flats,
Ġużè Debono Square,
Msida MSD 10
Malta

Laqgħat: Il-Ħadd – 10.30 a.m.
L-Erbgħa – 7.00 p.m.